

Hotărând și aceasta, că nici știu, dar nici pot după oricare chip a adăogi ceva, sau a scădea din dogmele acelor. Dar și oricare nu ține dogmele buneii cinstiri ale prozișilor Sfinților Părinți, nici le cugetă cu mintea, nici le propovăduiește cu limba, ci se apucă a se împotrivi acestora, aceasta zic ei, să fie anatema, și din catalogul creștinilor să se lepede, și să se taie ca un mădular putred și străin (de la trupul Bisericii al căruia Capul este Hristos).

CANONUL 2

Au socotit însă sfântul sinodul acesta și aceasta, preabine și prea cu sârguință, ca și de acum înainte să rămâie adevărate, și întărite spre vindecarea sufletelor și tămăduirea patimilor, canoanele cele de Sfinții și fericii Părinți cei mai-nainte de noi primite și întărite, **dar încă și predanise nouă în numele Sfinților și slăviților Apostoli 85 la număr.** Fiind însă că întru aceste canoane se poruncește să primim noi, așezământurile cel prin Climent ale acestor Sfinți Apostoli, care în unele din vechi de către cei de străină slăvire pentru vătămarea Bisericii, oarecare neadevărate și străine de Evsevie (bunacinstire) s-au vârat, frumusețea cea de bună cuviință a dumnezeieștilor dogme înnegrindu-o, lepădarea așezământurilor celor de acest fel potrivit o am făcut spre zidirea și asigurarea creștineștii turme. Nicidecum judecând noi a fi primite ereticeștile minciuno-cuvântări, și ale alătura cu adevărata și întreaga învățătura a Apostolilor. Pecetlui însă și pe celelalte toate sfințite canoane așezate de Sfinții și fericii Părinții noștri. Adică ale celor 318 Sfinți Părinți adunați la Niceea, și a celor în Ancira, dar încă și a celor Neocesareea. Așisderea și ale celor în Gangra. Pe lângă acestea însă și a celor în Antiohia Siriei. Dar însă și ale celor în Laodiceea Frigiei. Încă și ale celor 150 ce s-au adunat întruaceasta de Dumnezeu păzită împărătească cetate. Și ale celor 200 ce mai întâi s-au adunat în mitropolia Efesenilor. Și ale celor șase sute treizeci Sfinți și fericii Părinți în Calcedon adunați. Așisderea ale celor în Sardica. Încă și ale celor în Cartagina. Dar însă, încă și ale celor acum a doua oară întru această de Dumnezeu păzită și împărătească cetate adunați în zilele lui Nectarie întâiului șezător (presedent) al împărăteștii cetății acesteia, și a lui Teofil celui ce a fost arhiepiscop Alexandriei. Dar și ale lui Dionisie fostului arhiepiscop al mării cetăți Alexandriei. Și ale lui Petru fostului arhiepiscop al Alexandriei și mucenicul. Și ale lui Grigorie fostului episcop al Neocesareei de minuni făcător, ale lui Atanasie arhiepiscopul Alexandriei, ale lui Vasilie arhiepiscopul Cesareei Capadociei, ale lui Grigorie Nissa, ale lui Grigorie Teologul, ale lui Amfilohie episcopul Iconie, ale lui Timotei arhiepiscopul mării cetăți Alexandriei celui mai dinainte, ale lui Teofil arhiepiscopul Alexandriei, ale lui Kiril arhiepiscopul Alexandriei, și ale lui Ghenadie fostului patriarh al de Dumnezeu păzitei și împărăteștii cetății aceștia. **Dar încă și canonul cel așezat de Ciprian fostul arhiepiscop al țării Afrorilor (Calcedon) și mucenicul, și de sinodul său, care numai în locurile mai înainte zișilor mai întâi șezători, după obiceiul cel predanisit lor au stăpânit.** Și nimănu-i să-i fie slobod a preface canoanele cele mai înainte arătate, sau a le strica, sau altele afară de canoanele care ne stau înainte a primi, alcătuite de oarecare și minciuno-suprascriere ale celor ce s-au apucat că cârciumărescă adevărul. Iar dacă cineva se va prinde kenotomisind (înnoind) vreun canon din cele zise, sau apucându-se ar răsturna, vinovat va fi după canonul cel de acest fel, a primi certarea precum același canon învață, și prin același întru ceea ce greșește a se vindeca.

(Apostolic, can. 75; Sinod 4, can. 1; Sinod 7, can. 1)

TÂLCUIRE

Fiindcă în fiecare sinod, și mai ales în cele ecumenice, și hotar se făcea, înlăuntru căruia se cuprindeau dogmele credinței, și canoane se scriau, întrebuițând ele spre buna stare a Bisericii, și spre buna rânduială. Pentru aceasta și sinodul acesta, după ce în canonul său cel întâi a pecetluit, și a întărit hotarele credinței sfintelor sinoade celor

ecumenice, acum într-unul acest al 2-lea pecetluiește, și întărește și canoanele. 1. Pe cele 85 la număr ale Sfinților Apostoli, pe care zice, că și Părinții cei mai înainte de dânsul le-au primit, și le-au întărit. (că apostoleștile așezămături cele prin Clement, fiindcă de cei de străine socoteli s-au neteșit (s-au stricat) în oarecare părți, pentru vătămarea Bisericii, le leapădă pentru siguranța creștinilor. Însă precum acestea astăzi se află tipărite, mie mi se pare că nici o necuviință și neteșire cuprind ele. Și vezi pentru dânsule în apostolescul canon 85). 2. Ale celor 4 ecumenice sinoade. 3. Pe ale sinoadelor celor locale anume¹⁸³. 4. Pe ale Sfinților Părinți în parte anume. Adăogând sinodul, că nu este iertat nimănui, pe toate canoanele cele mai înainte arătate, ori a le strica, ori a nu le primi, ori altele în locul acestora minciuno-suprascrise a primi. Iar de s-ar arătat cineva că se apucă a strica, sau a surpa vreun canon din acestea, acela să ia certarea ce o cuprinde acel canon, pe care strică, sau îl surpă. Adică de cuprinde și hotărăște canonul aforisire sau caterisire, sau anatema, acestea să le ia și cel ce îl strică, sau îl surpă pe canon; casă tocmească greșeala sa, din însuși canonul acela, într-unul care a greșit¹⁸⁴.

CANONUL 3

Fiindcă binecinstitorul și iubitorul de Hristos împăratul nostru, a rostit către sfântul acesta ecumenic sinod, că cei ce se numără în cler, și dau pe cele dumnezeiești altora să fie curați și liturghisitori neprihăniți, și vrednici de jertfa cea înțeleasă a marelui Dumnezeu, care și arhiereu și jertfă, și a curăți cele puse asupra lor din nelegiuirile nunți. Pe lângă aceasta însă, cei ai preasfintei Biserici a romanilor, propunând să se păzească canonul scumpătății; iar cei supuși scaunului păzitei de Dumnezeu și împărăteștii cetății acesteia, (voind a se păzi) cel al iubirii de oameni și al milostivirii, într-unul pe amândouă unindu-le părintește împreună și cu iubire de Dumnezeu, ca nici blândețea să fie slabă, nici să lăsăm înăspriță împetroșirea. Și mai ales căderea din neștiință ce a trecut la nu puțină mulțime de bărbați. Socotim că cei ce au trecut la a doua nuntă, și până la cincisprezece a trecutei luni ianuarie, al trecutului Indiction, a anului șase mii o sută nouăzeci și nouă, robindu-se păcatului, și

¹⁸³ Se osebesc oarecare canoane ale unor localnice sinoade, care nu s-au pecetluit (adică nu s-au întărit) atâta, pe cât s-au îndreptat, sau mai bine a zice s-au îmbunătățit de către sinodul acesta. Precum cel al 4-lea de către cel al 33-lea al acestuia. Cel al 15-lea al Neocesareei de către cel al 16-lea, cel al 48-lea al Cartaginei de cel 29 al acestuia. Și altele asemenea de către altele. Însemnează însă că canoanele postnicului, deși de canonul acesta nu se pomenesc (nu știu pentru care pricină, poate pentru pogorământul ce fac) însă s-au primit de toată Biserica. Și vezi la prolegomena postnicului. Asemenea s-au primit de Biserică și canoanele ce în urmă s-au făcut ale Sfântului Nichifor, și canonicile întrebări-răspunsuri cele făcute în zilele lui Nicolae patriarhul.

¹⁸⁴ Iar care este sinodul cel a doua oară adunat în Constantinopol în zilele lui Nectarie, pentru care zice canonul acesta? Vezi-l după cel în Sardica. Pe lângă acestea, însemnează că ale lui Timotei celui mai dinainte numește canonul acesta pe canoane, spre osebirea lui Timotei al Alexandriei, care se numea eleur (numit motoc) și era pe vremea sinodului al 4-lea în urma aceluia adică, însemnează însă și că, fiindcă latinii prihănesc sinodul acesta, pentru că nu pomenesc localnicele sinoade cele ce s-au făcut la apus, nici canoanele acelora, pe care le-au adunat Vartolomeu Carangea, și alții mulți înaintea lui. Către aceasta răspundem: Că sinodul, a înșirat canoanele acelea ale Sinoadelor și ale Părinților, câte erau în întrebuințarea Bisericii. Totodată însă au primit împreună și canoanele, ale localnicilor sinoade celor de la apus, câte se unesc cu canoanele sinoadelor celor ecumenice. Și în scurt precum cel al 5-lea ecumenic a primit pe cele ale lui Augustin, și ale lui Ambrosie apusenilor, și de obște însă, ci câte au așezat într-un dreapta credință, și spre musturarea ereticilor. Așa și noi cele drepte ale sinoadelor celor ce s-au făcut la apus le primim, însă nu toate fiindcă papa Romei multe străine legiuiește într-însele. Pentru aceasta și cele mai multe din cele localnice la apus au greșit, și mai ales că dintr-însele au ieșit mai întâi adăogirea în simbol, și pricina cea mai întâi și mai de pe urmă a răutăților și a desbinării (adică a ruperii).